

Program rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022)



Stratégia rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022) a mechanizmus jej realizácie

Gestori spracovania a zostavenia dokumentu:

PhDr. Ivana Kolesnáčová, starostka obce Bracovce

Eva Hrabovská, pracovník OcÚ Bracovce

Mária Klimová, pracovník OcÚ Bracovce

Mgr. Tomáš Bielovský, zástupca zhotoviteľa

Na obsahu Stratégie rozvoja obce Bracovce 2015 - 2020 (2022) spolupracovali aj obyvatelia obce, ktorí sa do zostavenia dokumentu ako takého zapojili prostredníctvom dotazníka ako aj osobnými či písomnými pripomienkami.

Obsah

1	ÚVOD	4
2	VÝCHODISKÁ PRE STRATÉGIU ROZVOJA OBCE BRACOVCE 2015 – 2020 (2022)	6
3	BRACOVCE O 10 ROKOV - VÍZIA OBCE DO ROKU 2025	7
4	STRATÉGIA A PROGRAMY ROZVOJA OBCE BRACOVCE 2015 – 2020 (2022)	8
5	PROGRAM 1: ĽUDSKÉ ZDROJE	10
6	PROGRAM 2: CESTOVNÝ RUCH, ŠPORT A KULTÚRA	12
7	PROGRAM 3: ZÁKLADNÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE	15
8	PROGRAM 4: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, LEPŠÍ VZHĽAD OBCE A BEZPEČNOSŤ	17
9	PROGRAM 5: SOCIÁLNE SLUŽBY, ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ, BÝVANIE A ŠKOLSTVO	20
10	SÚLAD PROGRAMU ROZVOJA OBCE BRACOVCE 2015 – 2020 (2022) S PHSR KOŠICKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA 2007 - 2013	24
11	MECHANIZMUS REALIZÁCIE STRATÉGIE	25
11.1	ZOSTAVENIE A REALIZÁCIA AKČNÉHO PLÁNU	26
11.2	MONITORING, VYHODNOCOVANIE A AKTUALIZÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE (PRO).	27
11.3	PRÍPRAVA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV A PROJEKTOV ROZVOJA OBCE.....	28
12	ZÁKLADNÁ TERMINOLÓGIA	29

1 Úvod

Program rozvoja obce Bracovce pre obdobie rokov **2015 – 2020 (2022)** je základným rozvojovým dokumentom obce, ktorý popisuje súčasnosť obce a definuje návrhy pre jeho budúci rozvoj, je vypracovaný v súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z.z. a jeho novely Zákona. č. 309/2014 Z.z. účinného od 1. januára 2015.

V súlade so zákonom sa podpora regionálneho rozvoja vykonáva podľa

- Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
- Programu rozvoja vyššieho územného celku Košického samosprávneho kraja.

Podľa zákona vykonáva obec najmä tieto činnosti:

- ✓ analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- ✓ zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a zabezpečuje súlad s územným plánom,
- ✓ vytvára podmienky na vznik a rozvoj spolupráce a partnerstiev,
- ✓ spolupracuje s okolitými obcami, regiónmi, ministerstvami, sociálno-ekonomickými partnermi na svojom území,
- ✓ podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na svoj rozvoj.

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 – 2020 (2022) obsahuje:

- **Profil obce Bracovce a analytickú časť** (ako Príloha 1).
Profil obce a jej analýza predstavuje ucelený prehľad o jednotlivých zložkách života obce Bracovce, hlavné charakteristiky, SWOT analýzu a je podkladom pre definovanie problémov, a pre určovanie príležitostí i návrhov riešení v jednotlivých oblastiach rozvoja obce.
- **Stratégia mechanizmus realizácie stratégie - programy rozvoja obce Bracovce na roky 2015 – 2020 (2022).**
Na základe podkladov a informácií uvedených v analytickej časti je možné stanoviť stratégiu rozvoja obce Bracovce. Ide o otvorený strategický dokument, ktorý stanovuje základné smery rozvoja obce pre obdobie rokov 2015 – 2020, výhľadovo do roku 2022. Zahŕňa ciele, opatrenia a navrhuje súbor aktivít pre ich dosiahnutie.
- **Akčný plán rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2017** (ako Príloha 2).

Akčný plán je súčasťou realizácie stratégie, ale pre jeho významnosť a praktické využitie ako výkonného nástroja riadenia rozvoja obce, je samostatnou súčasťou Programu rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022).

Program rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022) napĺňa zákonom stanovené časti dokumentu: analytickú, strategickú, programovú, realizačnú a finančnú.

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022), ktoré prebiehalo v roku 2015, bola zohľadnená odporúčacia Metodika spracovania MDVaRR SR.

2 Východiská pre Stratégiu rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022)

- ✓ **Platné dokumenty** obce na miestnej, regionálnej i národnej úrovni:
 - PHSR obce a jeho časti z roku 2005 a ich aktualizácie,
 - Územný plán obce,
 - PHSR Košického samosprávneho kraja 2007 – 2013 a jeho aktualizácie (KSK plánuje nový strategický dokument v rokoch 2015 - 2016),
 - Konkurencieschopné regióny 21 (2010),
 - Stratégia rozvoja CR Slovenska.

- ✓ **Profil obce** (Príloha 1) samostatne spracovaný pre každú rozvojovú oblasť s informáciami a údajmi v trendoch na národnej a regionálnej úrovni za posledné roky 2008 – 2014.

- ✓ **Hlavné zistenia/zhrnutia z profilu a SWOT analýzy** za jednotlivé rozvojové oblasti obce uvedené v strategickej časti.

- ✓ **Názory, návrhy a skúsenosti** členov tímu, ktorí zostavovali strategické dokumenty a občanov, ktorí sa zapojili do zostavovania dokumentov.

3 Bracovce o 10 rokov - Vízia obce do roku 2025.

Obec Bracovce mala vo svojom Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre roky 2007 – 2013 definovanú víziu, ktorá bola už v tej dobe nadčasová a veľká časť z nej je aktuálna aj v tomto dokumente.

Vízia obce je definovaná ako očakávaný stav po realizácii tohto strategického dokumentu v roku 2022 (2025):

- ✓ Obec Bracovce ako rozvíjajúci sa subjekt verejnej správy na infraštruktúrálnej úrovni. Z takmer celej časti odkanalizovaná s prístupom k pitnej vode pre všetkých obyvateľov, s efektívnym systémom odpadového hospodárstva a ohľaduplná k životnému prostrediu,
- ✓ Obec Bracovce ako bezpečné miesto, ktoré poskytuje svojim obyvateľom bezbariérové prostredie s primeranou školskou a kultúrno-spoločenskou infraštruktúrou a množstvom kultúrno-spoločenských a športových aktivít,
- ✓ Obec Bracovce ako vhodné miesto poskytujúce domov pre všetkých, ktorí tam chcú žiť - mladé rodiny s deťmi, marginalizované skupiny obyvateľstva, nezávisle na pôvode, rase, vierovyznaní, farbe pleti, viere atď.,
- ✓ Obec Bracovce ako miesto kde je dostatok pracovných príležitostí a výborná dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb.

4 Stratégia a programy rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022)

Pre dosiahnutie cieľov rozvoja obce Bracovce boli zadané programy rozvoja obce spracované do opatrení a jednotlivých aktivít.

Pre meranie plnenia každého z definovaných cieľov boli navrhnuté jednotlivé merateľné ukazovatele a indikátory.

Programy a ciele rozvoja obce Bracovce:

P.č	Program	Ciele
1.	Ľudské zdroje	Zvýšiť zamestnanosť v obci – nové pracovné príležitosti a možnosť rekvalifikácie pre obyvateľov a zamestnancov obce.
2.	Cestovný ruch, šport a kultúra	Zlepšiť podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, kultúry a športových a pohybových aktivít pre organizovaných športovcov i pre širokú verejnosť.
3.	Základná infraštruktúra obce	Zlepšiť stav základnej infraštruktúry v obci.
4.	Životné prostredie a lepší vzhľad obce	Zlepšiť stav životného prostredia v obci, zatraktívniť obec a vytvoriť bezpečnejšiu obec.
5.	Sociálne služby, zdravotná starostlivosť, bývanie a školstvo	Vytvoriť nové možnosti pre bývanie v súlade s ÚPD obce, zlepšiť stav sociálnych a zdravotníckych služieb a vytvoriť lepšie podmienky v oblasti školstva v obci.

Jednotlivé nadefinované rozvojové programy majú spoločnú kostru:

Program	Názov programu.
Pozitívne a negatívne hodnotenie	Zhrnutia vyplývajúce z aktuálneho stavu obce a jej potrebám na základe vykonaných aktivít (dotazník, rozhovory k jednotlivým témam a oblastiam, SWOT analýzy).
Cieľ	Názov cieľa ako predpokladaného výsledku.
Indikátory	Merateľné ukazovatele, ktorými sa bude merať plnenie cieľov a plánovaných výsledkov.
Opatrenia	Definícia jednotlivých činností, ktorých realizáciou budú naplnené výzvy rozvoja.
Návrh súboru aktivít	Navrhované aktivity a projekty pre splnenie opatrenia a v konečnom dôsledku pre splnenie cieľa, ktoré je potrebné zrealizovať/vykonať.

Podľa prístupu obce Bracovce, ako navrhovateľa a plniteľa stanovených programov a cieľov, bude obec vystupovať na ich plnení v troch rôznych pozíciách alebo ich kombinácii, a to ako:

- ✓ **realizátor**
- ✓ **iniciátor, alebo**
- ✓ **partner**

5 Program 1: Ľudské zdroje

Zhrnutia a východiská pre návrh stratégie rozvoja oblasti:

- + Obec má veľký potenciál podporovať rozvoj podnikania a zamestnanosti aj vzhľadom na blízkosť mesta Michalovce.
- Z obce odchádzajú vzdelaní a skúsení ľudia, ktorí nájdu lepšie uplatnenie v iných regiónoch Slovenska a v zahraničí.
- Obec Bracovce ako samospráva nemá vytvorené nástroje na podporu rozvoja podnikania (napr. daňová politika obce), ani v štruktúrach obce, nemá ani dostatočné externé kapacity pre ciele komunikáciu a spoluprácu s potenciálnymi investormi, s podnikateľmi obce, so subjektmi podporujúcimi podnikanie (SARIO, Obchodná komora a pod.).
- Chýba marketing obce pre možnosti investovania a podnikania v obci.

CIEĽ 1:

Zvýšiť zamestnanosť v obci – nové pracovné príležitosti a možnosť rekvalifikácie pre obyvateľov a zamestnancov obce.

Indikátory splnenia cieľa:

- Objem novožískaných investícií na územie obce, resp. v jeho blízkosti
- Počet založených nových podnikateľských subjektov.
- Počet nových pracovných miest.

OPATRENIE 1.1:

Posilnenie kapacít a nástrojov Obce Bracovce ako partnera pri riešení zamestnanosti v obci.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce, iní investori

Partneri: podniky na území obce i mimo nej, ÚPSVaR, SARIO

Návrh aktivít:

- 1.1.1 Dobudovať kapacity obce pre spoluprácu s potenciálnymi investormi, podnikateľmi na podporu rozvoja podnikania (interné, alebo externé kapacity).
- 1.1.2 Pripraviť ponuku - nástroje obce na uľahčenie začatia investovania a podnikania v meste (daňová politika, príprava území/plôch/pozemkov).

- 1.1.3 Zmapovať možnosti pre rozvoj podnikania a investovania v obci, vypracovať a realizovať marketingovú stratégiu na pritiahnutie nových investícií do obce, vrátane možností rozvoja odvetvia CR.

OPATRENIE 1.2:

Vytvorenie podmienok pre zvýšenie zamestnania v obci.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce, investori, ÚPSVaR

Partneri: podniky na území obce i mimo nej

Návrh aktivít:

- 1.2.1** Vytvoriť podmienky pre rozvoj výrobných a skladových plôch v intraviláne i extraviláne obce vo forme rozvojových plôch napr. na zelenej lúke tzv. „green field“.
- 1.2.2** Iniciovať, pripraviť a realizovať vzdelávacie projekty na podporu rekvalifikácií v spolupráci s ÚPSVaR, v súlade s potrebami trhu práce.
- 1.2.3** Vyškoliť zamestnancov obce v nových zavedených IKT službách.
- 1.2.4** Spracovať potrebnú legislatívu a interné postupy obce pre využívanie IKT.

6 Program 2: Cestovný ruch, šport a kultúra

Zhrnutia a východiská pre návrh stratégie rozvoja oblasti:

Cestovný ruch

- + Existujúce inštitúcie a zariadenia realizujúce a vytvárajúce ponuku v oblasti CR v regióne.
- + Začatý proces komunikácie s potenciálnymi partnermi.
- Potreba koordinácie a manažmentu činností zameraných na rozvoj cestovného ruchu v obci a regióne.
- Chýba marketing a propagácia obce a jej ponuky v cestovnom ruchu.
- Nedostatok a nízka profesionalita existujúcich ponúkaných služieb v CR (sprievodcovské služby, jazykové zručnosti, vcítenie sa do požiadaviek a potrieb návštevníkov).

Kultúra

- + Záujem o rozvoj tradičnej ľudovej kultúry v obci – deti, mládež i dospelí.
- Nedostatočné priestorové podmienky a materiálno-technické zabezpečenie pre rozvoj kultúry.
- Dlhodobá finančne poddimenzované odvetvie.
- Potreba spájania kultúrnych aktivít aj v rámci okolitých obcí a mikroregiónu.
- Málo účinná propagácia kultúrnych aktivít.
- Potreba posilnenia kultúrnych udalostí ako ponuky návštevníkom obce.

Šport

- + Potenciál športových aktivít na amatérskej aj poloprofesionálnej úrovni.
- + OŠK Svornosť Bracovce – futbalový klub, stolno-tenisový klub.
- Nedostatok infraštruktúry a materiálno-technického zabezpečenia pre chod športových klubov a športového vyžitia obyvateľov a návštevníkov obce.

- Potreba rekonštrukcie športovísk, vybudovania nových a zabezpečenie ich údržby.
- Nízka podpora organizovaných športových podujatí.
- Neexistencia spoločných jasne definovaných priorít zainteresovaných subjektov v oblasti športu - potreba komunikácie, koordinácie a vzájomného informovania.
- Znižovanie záujmu najmä detí, mládeže, ale aj dospelých o športovanie a aktívny oddych.

CIEĽ 2:

Zlepšiť podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, kultúry a športových a pohybových aktivít pre organizovaných športovcov i pre širokú verejnosť.

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Cestovný ruch):

- Počet zapojených subjektov do cestovného ruchu (CR) v obci a v regióne.
- Počet vytvorených inštitúcií CR (informačná kancelária, informačný turistický bod a i.)
- Počet organizovaných aktivít v oblasti CR.
- Počet vytvorených propagačných a informačných materiálov a informačných aktivít (elektronické, printové a iné médiá) o obci v súvislosti s CR.

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Kultúra):

- Počet organizovaných kultúrnych aktivít.
- Počet návštevníkov organizovaných kultúrnych podujatí.
- Počet obnovených a zrekonštruovaných kultúrnych objektov.

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Šport):

- Počet vytvorených a obnovených športovísk.
- Počet organizovaných športových podujatí
- Počet členov športových klubov
- Počet subjektov sponzorujúcich športové aktivity v obci a výška sponzorstva/rok

OPATRENIE 2.1:

Dobudovanie materiálnych a inštitucionálnych kapacít pre rozvoj cestovného ruchu.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce, iní investori (aj s podporou externých finančných zdrojov)

Partneri: Vzdelávacie inštitúcie a subjekty pôsobiace v cestovnom ruchu v regióne.

Návrh aktivít:

- 2.1.1 Realizovať objektívny prieskum návštevnosti obce.
- 2.1.2 Pripraviť a realizovať projekty so zameraním na rozvoj CR v regióne aj v rámci cezhraničnej spolupráce.

- 2.1.3 Pripraviť a realizovať projekty budovania a rekonštrukcie zariadení CR (ubytovanie, stravovanie, požičovne, sprievodcovské služby, atď.).
- 2.1.4 Zabezpečiť inštitucionálne a materiálno-technické zabezpečenie siete cyklotrás v obci a okolí.
- 2.1.5 Vytvoriť komplexný systém propagácie obce spolu s vytvorením informačných a propagačných materiálov o obci.
- 2.1.6 Rozvoj agroturistiky

OPATRENIE 2.2:

Obnova historických a kultúrnych pamiatok, dobudovanie kultúrnej infraštruktúry a realizácia aktivít v kultúrno-spoločenskej oblasti.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce (s podporou externých finančných zdrojov), vlastníci pamiatkových a historických objektov, subjekty pôsobiace v oblasti kultúry.

Partneri: kompetentné subjekty štátnej správy, subjekty pôsobiace v kultúre a v cestovnom ruchu v regióne.

Návrh aktivít:

- 2.2.1 Vytvoriť centrálnu spoločensko-kultúrnu zónu v obci.
- 2.2.2 Vybudovať prírodný amfiteáter
- 2.2.3 Podpora kultúry a folklóru v obci
- 2.2.4 Rekonštrukcia kultúrneho domu

OPATRENIE 2.3:

Vybudovanie, obnova a zlepšenie športovej infraštruktúry v obci.

Realizátori opatrenia:

- Obec Bracovce a iní investori (s podporou externých finančných zdrojov)
- Kompetentné orgány a organizácie v oblasti rozvoja športu a telesnej kultúry

Partneri: orgány št. správy, organizácie a inštitúcie pôsobiace v oblasti športu, športové kluby, sponzorské organizácie, školy

Návrh aktivít:

- 2.3.1 Vybudovať nové športoviská s materiálno technickým zabezpečením.
- 2.3.2 Vytvoriť nové detské ihriská a zóny športu pre deti a mládež.
- 2.3.3 Organizovať každoročné športové podujatia a vytvoriť priestor pre organizáciu nových.
- 2.3.4 Umožniť športovým klubom (tradičným aj novovznikajúcim) naplno rozvíjať svoje aktivity v obci prostredníctvom materiálno-technického zabezpečenia ako aj z hľadiska infraštruktúrného.
- 2.3.5 Vybudovanie zón oddychu a športu
- 2.3.6 Rekonštrukcia a modernizácia viacúčelového ihriska

7 Program 3: Základná infraštruktúra obce

Zhrnutia a východiská pre návrh stratégie rozvoja oblasti:

- + Obec je dobre dostupná vo všetkých smeroch, najmä cestnou dopravou.
- + Kvalitné značenie križovatiek, prechodov pre chodcov.
- + Výborný prístup verejnej osobnej dopravy v obci.
- Nezabezpečená bezbariérovosť na komunikáciách a nevyhovujúci technický stav miestnych komunikácií.
- Potreba rekonštrukcie chodníkov, miestnych a prístupových komunikácií.
- Neriešená cyklo doprava, chýbajú cyklochodníky
- Nmodernizované verejné osvetlenie

CIEĽ 3:

Zlepšiť stav základnej infraštruktúry v obci.

Indikátory splnenia cieľa:

- Počet vypracovaných projektových dokumentácií k vybudovaniu parkovísk, miestnych komunikácií, chodníkov, cyklotrás a prístupových komunikácií k plánovanej výstavbe bytových domov a IBV.
- Počet rekonštruovaných a modernizovaných obecných budov.
- Dobudovaná, rekonštruovaná a vybudovaná rozhlasová, televízna, káblová sieť a verejné osvetlenie.
- Počet vytvorených možností pre potenciálnych investorov (súvisiacich s rozvojom infraštruktúry).

OPATRENIE 3.1:

Dobudovanie a skvalitnenie stavebno-technického stavu miestnych komunikácií, výstavba a rekonštrukcia chodníkov a cyklotrás.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce, iní investori (s podporou externých finančných zdrojov)

Návrh aktivít:

- 3.1.1 Projekčne zabezpečiť vybudovanie miestnych komunikácií a nových prístupových komunikácií.
- 3.1.2 Projekčne zabezpečiť vybudovanie chodníkov a cyklotrás a po celom území obce.
- 3.1.3 Vybudovanie, rekonštrukcia a skvalitnenie miestnych komunikácií a

nových prístupových komunikácií, vybudovanie chodníkov a cyklotrás po celom území obce.

3.1.4 Vytvorenie (aj v spolupráci s inými subjektmi) nových možností pre priemyselné, poľnohospodárske a obchodné investície.

OPATRENIE 3.2:

Ostatná infraštruktúra

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce, iní investori (s podporou externých finančných zdrojov)

Partneri: Obec Bracovce, MV SR, kompetentné orgány

Návrh aktivít:

- 3.2.1 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu.
- 3.2.2 Vybudovanie TV a káblových rozvodov v obci.
- 3.2.3 Modernizácia a rekonštrukcia verejného osvetlenia.
- 3.2.4 Rekonštrukcia a modernizácia obecných budov.
- 3.2.5 Vytvoriť podmienky pre užívanie IKT

8 Program 4: Životné prostredie, lepší vzhľad obce a bezpečnosť

Životné prostredie a lepší vzhľad obce:

- + Existencia miest s verejnou zeleňou v obci.
- + Na území obce sa nenachádzajú veľké zdroje znečisťovania životného prostredia.
- Dobudovanie zásobovania pitnou vodou
- Absentuje čistiareň odpadových vôd (ČOV).
- Pre zlepšenie systému odpadového hospodárstva v obci chýbajú zastrešené stojiská pre zberné nádoby na komunálny odpad.
- Nevytvorené podmienky pre využívanie alternatívnych, obnoviteľných zdrojov energie (OZE).
- Chýba plán výsadby a tvorby zelene (nedocenená dôležitosť a významnosť zelene ako prvku dotvárania atraktivity obce).
- Rozširovanie invázných ruderalných a náletových druhov rastlín na území obce.
- Nedostatočné environmentálne povedomie obyvateľstva (existencia čiernych skládok, nedôsledne realizovaný separovaný zber).
- Negatívne vplyvy zmeny klímy
- Skládka BRO
- Zberný dvor

Bezpečnosť:

- + Spolupráca obce, občanov, záchranných a bezpečnostných zložiek pri riešení záškoláctva a priestupkov voči verejnému poriadku
- Kamerový systém
- Nezabezpečený bezbariérový – bezpečný pohyb po území obce

CIEĽ 4:

Zlepšiť stav životného prostredia v obci, zatraktívniť obec a vytvoriť bezpečnejšiu obec.

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Životné prostredie a lepší vzhľad obce):

- Stav kvality zložiek ŽP (voda, ovzdušie).
- Výstavba čistiarne odpadových vôd (ČOV) pre obec.
- Výška škôd spôsobených dopadmi zmeny klímy či mimoriadnymi udalosťami.
- Zavedenie efektívnejšieho systému zberu komunálneho odpadu - zvýšené % vyseparovaných zložiek z komunálnych odpadov.
- Vybudovanie kompostoviska v obci.
- Zriadenie zberného dvora.
- Zavedenie využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- Počet (plocha v m²) zrevitalizovaných území v obci.
- Lepší vzhľad obce a jej zvýšená atraktivita.

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Bezpečnosť):

- Počet priestupkov a trestných činov v porovnaní s priemerom v SR.
- Počet narušení verejného poriadku.
- Počet realizovaných osvetových aktivít v oblasti prevencie a bezpečnosti.

OPATRENIE 4.1:

Zlepšenie stavu environmentálnej infraštruktúry obce a zlepšenie stavu zelene a zatraktívnenie verejnej zelene na území obce.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce (s podporou externých finančných zdrojov)

Partneri: Vodohospodársky podnik, MŽP SR, správcovia sietí, majitelia pozemkov

Návrh aktivít:

- 4.1.1** Zabezpečiť vypracovanie potrebných dokumentov (projektových dokumentácií, povolení, atď.).
- 4.1.2** Vybudovať ČOV.
- 4.1.3** Vytvoriť efektívny systém zberu TKO ako aj separovaných zložiek odpadu a rozšíriť separovaný zber o ďalšie položky.
- 4.1.4** Zrealizovať aktivity na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov obce.
- 4.1.5** Vybudovať obecné kompostovisko ako riešenia zberu biologicky rozložiteľného odpadu (BRO).
- 4.1.6** Zmena palivovej základne v obecných budovách a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- 4.1.7** Spracovať a vykonávať plán výsadby zelene na území obce.
- 4.1.8** Revitalizovať existujúce zelené plochy a vytvárať nové zelené zóny oddychu na území obce.
- 4.1.9** Starostlivosť o existujúcu neinvazívnu zeleň v obci a likvidácia invazívnych

druhov zelene na jej území.

OPATRENIE 4.2:

Zvýšenie bezpečnosti v obci

Realizátor opatrenia: *Obec Bracovce (s pomocou externých finančných zdrojov)*

Partneri: *MŽP SR, MV SR, KSK*

Návrh aktivít:

- 4.2.1 Vybudovať kamerový systém v obci.
- 4.2.2 Zabezpečiť dostatočnú priechodnosť miestnych komunikácií pre vozidlá záchranných a bezpečnostných zložiek.
- 4.2.3 Realizovať viac osvetových činností, prednášok pre potenciálne obeť kriminality, pre prevenciu dopravnej nehodovosti (vzdelávacie projekty podporené z externých zdrojov).
- 4.2.4 Zabezpečiť bezpečný bezbariérový pohyb po území obce (pozri Program 3 Základná infraštruktúra obce).
- 4.2.5 Spolu so zainteresovanými subjektmi vytvoriť efektívny systém kontroly znečisťovania obce (verejné priestranstvá, nelegálne vyvážanie odpadu, vodné toky, atď.).

9 Program 5: Sociálne služby, zdravotná starostlivosť, bývanie a školstvo

Sociálne služby:

- + Na území obce existuje, vzhľadom na pomery a veľkosť obce, široká ponuka poskytovaných voľnočasových aktivít pre cieľové skupiny deti, mládež a seniorov (organizácie podujatí obcou, priestory na uskutočňovanie aktivít cieľovej skupiny, združenia, ...)
- Neexistencia exaktne definovaných priorít v sociálnej oblasti - potreba koordinácie poskytovania sociálnych služieb v obci - komunikácia, sieťovanie, informovanie.
- Nedostupnosť odborného poradenstva v sociálnej oblasti (právne, ekonomické, sociálne) pre tých, ktorí to potrebujú, pre sociálne vylúčených a tých, ktorým hrozí sociálne vylúčenie.
- Nedostatok pracovných príležitostí pre obyvateľov, najmä pre zdravotne postihnutých obyvateľov obce.
- Absentujúca komunitná práca.
- Bariéry pohybu zdravotne postihnutým obyvateľom i návštevníkom obce.
- Absentuje Domov sociálnych služieb.

Zdravotná starostlivosť:

- + Existencia kvalitného dopravného spojenia do oblastí, kde je poskytovaná zdravotná starostlivosť.
- Potreba zlepšenia starostlivosti o zdravie.
- Nízka zodpovednosť niektorých obyvateľov obce za svoje zdravie a zdravie svojich potomkov (zanedbávanie očkovania detí, zlá hygiena, nedostatočná informovanosť o zodpovednosti za zdravie).

Školstvo:

- + Vzhľadom na možnosti a veľkosť obce má na svojom území vytvorené dostatočné možnosti a kapacity pre výchovu a vzdelávanie detí najnižšieho veku.
- + Vytvorené možnosti pre voľnočasové aktivity a vzdelávanie.
- Potreba rekonštrukcie budovy, jej priestorov a areálu MŠ.
- Potreba modernizácie materiálno-technického vybavenia MŠ pre skvalitňovanie realizáciu výchovného a vzdelávacieho procesu.
- Potreba vytvorenia centra pre voľno-časové aktivity i zlepšenia materiálno-technického a priestorového vybavenia pre realizáciu voľno-časových a umeleckých aktivít.
- Potreba nadviazania užšej spolupráce vo vzťahu „škola - rodičia“ pre zlepšenie podmienok pre výchovu a vzdelávanie detí a zníženie vplyvu sociálno-patologických javov na deti a mládež.
- Potreba zvyšovania hrubej zaškolenosti detí (predprimárne vzdelávanie).

Bývanie:

- + Záujem obyvateľov najmä o sociálne bývanie.
- Nedostatok bytov s nízkym štandardom.
- Obec nie je projektovo pripravená na výstavbu bytových domov.

CIEĽ 5:

Vytvoriť nové možnosti pre bývanie v súlade s ÚPD obce, zlepšiť stav sociálnych a zdravotníckych služieb a vytvoriť lepšie podmienky v oblasti školstva v obci.

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Sociálne služby a zdravotná starostlivosť):

- Počet realizovaných komunitných aktivít
- Počet debarierizovaných zariadení, objektov a komunikácií
- Počet novozriadených sociálnych služieb
- Percento prijímateľov terénnych sociálnych služieb oproti pobytovým službám

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Školstvo):

- Počet detí navštevujúcich predškolské zariadenia.
- Počet detí navštevujúcich voľnočasové centrá a aktivity.

- Zníženie výdavkov na prevádzku MŠ po rekonštrukcii (znížená spotreba energií).

Indikátory splnenia cieľa (oblasť Bývanie):

- Vytvorenie priaznivého legislatívneho prostredia pre budovanie obytných domov ako aj IBV.
- Zabezpečenie projektovej pripravenosti na budovanie obytných domov ako aj IBV.
- Počet nájomných bytov (sociálnych bytov) v obci.

OPATRENIE 5.1:

Dostupné a kvalitné sociálne a zdravotnícke služby v obci.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce (s podporou ext. finanč. zdrojov), iní investori

Partneri: Obyvatelia, vlastníci bytov a domov, developeri

- 5.1.1 Realizácia komunitnej práce so seniormi a príslušníkmi iných marginalizovaných skupín obyvateľstva.
- 5.1.2 Vytvorenie systému koordinácie sociálnych a zdravotníckych služieb v obci.
- 5.1.3 Vytvorenie pracovných príležitostí pre príslušníkov marginalizovaných skupín obyvateľstva (seniori, MRK, a i.).
- 5.1.4 Sprístupnenie odborného poradenstva v sociálnej a zdravotníckej oblasti (právne, ekonomické, sociálne).
- 5.1.5 Zaviesť systém činností dobrovoľníctva v sociálnych službách v obci.
- 5.1.6 Vytvoriť podmienky pre poskytovanie opatrovateľských služieb.
- 5.1.7 Vytvoriť podmienky pre zlepšenie zdravotnej starostlivosti.

OPATRENIE 5.2:

Zlepšenie stavu predškolskej výchovy v obci.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce (s podporou ext. finanč. zdrojov), iní investori

Partneri: orgány št. správy a ostatné zainteresované orgány pôsobiace v oblasti školstva

- 5.2.1 Spracovať, resp. rozšíriť potrebnú územno-plánovaciu dokumentáciu pre rozvoj školstva v obci.
- 5.2.2 Pripraviť projektovú dokumentáciu s vybavením príslušných povolení a získať externé zdroje pre realizáciu projektov rozvoja školstva.
- 5.2.3 Vytvoriť podmienky pre vznik voľnočasového centra v obci.

OPATRENIE 5.3:

Výstavba cenovo dostupných nájomných bytov a bytov nižšieho štandardu pre obyvateľov obce, najmä mladé a sociálne odkázané rodiny s potrebným občianskym vybavením.

Realizátor opatrenia: Obec Bracovce (s podporou ext. finanč. zdrojov), iní investori

Partneri: Obyvatelia, vlastníci bytov a domov, developeri

Návrh aktivít:

- 5.3.1 Spracovať, resp. rozšíriť potrebnú územno-plánovaciu dokumentáciu

pre rozvoj bývania v obci.

- 5.3.2** Pripraviť projektovú dokumentáciu s vybavením príslušných stavebných povolení a získať externé zdroje pre realizáciu projektov rozvoja bývania.
- 5.3.3** Vybudovať potrebnú technickú a dopravnú infraštruktúru pre výstavbu bytových domov v súlade s ÚPD obce (Program 3 Základná infraštruktúra obce).
- 5.3.4** Podporovať spoluprácu obce s developermi pre výstavbu domov/bytov v súlade s ÚPD obce.

10 Súlad Programu rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022) s PHSR Košického samosprávneho kraja 2007 - 2013

Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z.z. ustanovuje, že Program rozvoja obce/obce zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa táto obec/Obec nachádza.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja 2007 – 2013 (PHSR KSK), platný v čase zostavovania Programu rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022), bol jedným z informačných zdrojov pri jeho tvorbe. Široko koncipovaný PHSR KSK 2007 – 2013 obsahuje ciele a opatrenia, ktoré sú plne relevantné pre programy a ciele Programu rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022).

11 Mechanizmus realizácie stratégie

Realizácia alebo mechanizmus implementácie a podmienky realizácie Programu rozvoja obce Bracovce na roky 2015 – 2020 (2022) sú predpokladom plnenia vytýčených cieľov rozvoja obce. Od dodržiavania zásad a postupov realizácie závisí priemet plánovaných aktivít do reality.

Hlavné zásady realizácie programu rozvoja obce:

- Je základným rozvojovým dokumentom obce, na ktorý sa musí prihliadať pri realizovaní všetkých rozvojových aktivít.
- Je usmerňujúci dokument pre zámery a aktivity všetkých subjektov, ktoré pôsobia na území obce.
- Za implementáciu sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.
- Pravidlá realizácie Programu rozvoja obce sú stanovené a verejne známe a celý proces je formalizovaný.
- Aktivity sú, alebo budú premietnuté v programovom rozpočte obce.
- Všetky aktivity, vyžadujúce pre svoju realizáciu záber územia v obci (umiestňovanie stavieb, prevádzok, investičných aktivít, rekonštrukcie a pod.) musia byť v súlade, resp. priamo premietnuté do územného plánu obce, alebo do inej príslušnej územnoplánovacej dokumentácie.
- V každej činnosti rozvojového procesu sa zaistí účasť tých, ktorí „musia“ byť zainteresovaní a umožní účasť tých, ktorí „chcú“ byť zainteresovaní.

Pri realizácii cieľov a opatrení navrhovanej Stratégie rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020 (2022) bude samospráva obce Bracovce vystupovať podľa povahy cieľov a zainteresovanosti na ich plnení v troch pozíciách/rolách, resp. v ich kombinácii, a to ako:

- **Realizátor**
- **Partner/Iniciátor**

Obec Bracovce ako realizátor realizuje opatrenia a aktivity s priamou zodpovednosťou, s priamou kompetenciou.

Obec Bracovce ako partner/iniciátor môže viacero aktivít v zodpovednosti iných subjektov aj iniciovať na svojom území a konať proaktívne v prospech obce a jej obyvateľov.

Mechanizmus realizácie obsahuje špecifické činnosti, ktorými sú:

- zostavenie a realizácia akčného plánu (AP),
- monitoring realizácie AP,
- vyhodnocovanie dosahovania cieľov stratégie,
- aktualizácia Programu rozvoja obce a jeho častí,
- tvorba a manažment rozvojových projektov.

11.1 Zostavenie a realizácia akčného plánu

Hlavnými nástrojmi realizácie Programu rozvoja obce sú sektorovo orientované Programy rozvoja obce (5), **akčný plán rozvoja obce**.

AP je a má byť flexibilná/najflexibilnejšia časť rozvojového dokumentu obce a spracováva ho obecný úrad ako východisko k tvorbe programového rozpočtu obce.

AP je tak komunikačným nástrojom v procese tvorby programového rozpočtu pre samosprávu obce a jeho výkonné a poradné orgány.

AP pre prvý rok realizácie (z 3 plánovaných rokov) by mal mať rozpracovanie aktivít až na konkrétne úlohy a jeho súčasťou majú byť zadané projektové zámery, teda také aktivity, ktoré je možné realizovať prostredníctvom projektov aj s podporou externých finančných zdrojov. Každéj aktivite/úlohe majú byť priradené:

- **zodpovedný subjekt,**
- **spolupracujúce subjekty** (interné, externé),
- **doba realizácie** aktivity, resp. úlohy,
- **očakávaný výstup/y,**
- **potreba finančných zdrojov** rozdelená na vlastné a externé zdroje, vrátane ich popisu,
- **územný priemet aktivít** podľa záväznej časti územného plánu obce.

V roku schvaľovania Programu rozvoja obce (2015) sa tvorí AP súbežne. Preto neobsahuje všetky vyššie uvedené súčasti definovania aktivity (úlohy, zodpovednosti, výstupy atď.).

V ďalšom období pre roky 2016 – 2018:

- **vypracovanie akčného plánu**
- **akčný plán sa schvaľuje na úrovni zastupiteľstva.**

Takto konkrétne spracovaný akčný plán až do úrovne úloh umožňuje obci čo najpresnejšie plánovať svoje kapacity (personálne, finančné, časové), pričom 1. rok realizácie AP je rozpracovaný najdetailnejšie a tretí rok je viac-menej indikatívny.

11.2 Monitoring, vyhodnocovanie a aktualizácia Programu rozvoja obce (PRO).

Monitoring je priebežný proces, ktorý sleduje napĺňanie PRO cez plnenie akčného plánu (AP) a to na základe porovnania plánu a skutočnosti. Monitoruje sa:

- **vecné plnenie** (očakávané výstupy aktivít, plnenie úloh jednotlivých subjektov zapojených do aktivít AP ako aj neočakávané zmeny, ktoré majú vplyv na plnenie AP)
- **časové** napĺňanie aktivít,
- **finančné krytie**.

Odporúčame vykonávať monitoring na týchto úrovniach:

- úroveň starostu OÚ – **1 x polročne**,
- úroveň orgánov samosprávy – **spravidla ročne** pred spracovaním návrhov na rozpočet na nasledujúce obdobie.

Závery zo všetkých úrovní monitoringu sú podkladom pre korekcie, doplnky a zmeny akčného plánu.

Vyhodnocovanie dosahovania cieľov Stratégie rozvoja obce Bracovce na roky 2015- 2020 (2022) je činnosť uskutočňovaná po určitých etapách na základe súboru ukazovateľov plnenia cieľov rozvoja obce. Vyhodnocovanie bude prebiehať spravidla 1x za 2 roky a bude prezentované verejnosti.

Výsledky hodnotenia môžu viesť k aktualizácii rozvojového dokumentu (zmene alebo úprave cieľov, opatrení a aktivít na ich napĺňanie). Môže tiež viesť k doplneniu alebo k zmene ukazovateľov.

Východiskový stav indikátorov je potrebné poznať vo všetkých vybraných ukazovateľoch na začiatku implementácie rozvojového dokumentu, teda k **dd.mm.2015**.

Aktualizácia rozvojového dokumentu je organickou súčasťou jeho implementácie a vytvára z neho moderný, otvorený a flexibilný dokument. Súčasťou procesu aktualizácie je systematický zber a vyhodnocovanie podnetov od subjektov pôsobiacich na území obce, občanov obce, sledovanie prichádzajúcich príležitostí i hrozieb pre obec, ako aj výskyt nových skutočností, ktoré neboli známe v čase tvorby a zostavenia dokumentu.

Zodpovednými za tento proces sú štatutári obce v spolupráci so spoluzodpovednými subjektmi v rámci jednotlivých programov rozvoja obce. Periodicita zvažovania aktualizácie je minimálne raz za rok (súčasne s monitoringom a vyhodnocovacím procesom) a v prípade potreby (odborný, legislatívny, politický, strategický podnet) aj častejšie.

Zmeny (doplnenia, vyňatia, zmeny obsahu stratégie a pod.) budú schvaľované na úrovni zastupiteľstva samosprávy obce.

11.3 Príprava projektových zámerov a projektov rozvoja obce

Projekty, ich tvorba a manažment, sú jedným z nástrojov pre napĺňanie PRO, teda by mali byť zamerané na riešenie už identifikovaných opatrení a aktivít v AP.

Obec vytvára a iniciuje prednostne projekty, resp. je partnerom projektov, ktoré sú v súlade s PRO a jeho stratégiou a sú príspevkom pre dosahovanie plánovaných cieľov rozvoja obce. Projektové zámery sú/budú identifikované na úrovni konkrétneho Programu rozvoja obce.

O kapacitách (interných alebo externých) pre prípravu, spracovanie, podanie a manažment projektu rozhoduje vedenie obce.

Na základe schválenia projektového zámeru vo vedení obce sa vypracováva projekt (vlastnými alebo externými kapacitami), ktorý po získaní prísľubu spolufinancovania v zastupiteľstve obce (ak je potrebný), sa predkladá do zodpovedajúcich finančných schém.

12 Základná terminológia

Akčný plán/Plán aktivít je výber z plánovanej série aktivít určenej na dosiahnutie cieľov rozvojového plánu obce, ktorých realizácia je plánovaná v stanovenom období (jeden rok). Je základným nástrojom pre realizáciu rozvojového plánu.

Aktivity sú súbory činností, alebo projekty, ktoré je potrebné pri dosahovaní opatrení a cieľa vykonať.

Cieľ je stav, ktorý chceme dosiahnuť. Mal by byť zameraný na odstránenie problému či prekážky, či na využitie potenciálu alebo príležitosti.

Dopad je stav, ktorý nastane, resp. by mal nastať, keď budú naplnené ciele projektu/programu a dosiahnu sa plánované výstupy a výsledky. Dopad môže byť pozitívny (napr. príchod nových investorov, väčšia zamestnanosť, nižšia kriminalita, intenzívnejšia cezhraničná spolupráca), ale aj negatívny (poškodenie životného prostredia, úbytok neobnoviteľných zdrojov, zníženie vyváženého rozvoja územia a pod.)

Ekonomickým rozvojom sa rozumie zvyšovanie životnej úrovne a blahobytu obyvateľstva. Je to dlhodobý proces, ktorý sa vzťahuje na súhrn ekonomických a sociálnych štruktúr a sleduje hospodárske záujmy (tvorba zisku a rast obratu z výroby, predaja a služieb).

Hodnotenie projektu/programu alebo jeho jednotlivých častí má za cieľ vyhodnotiť (po etapách, na konci realizácie a pod.) naplnenie stanovených cieľov a dosiahnutie žiadaných výsledkov.

Monitoring - priebežná kontrola realizácie aktivity/projektu/programu počas jeho trvania, či plánovaný stav je v súlade s realitou (napr. dodržiavanie časového harmonogramu, čerpanie rozpočtu, kvalita výstupov a pod.)

Opatrenie je súbor tematicky súvisiacich aktivít, ktoré môžu byť realizované ako jeden celok.

Potenciál na rozvoj – súhrn vnútorných vlastností a charakteristík daností obce, ktoré môžu byť využité na rozvoj.

Príčina je jav alebo skutočnosť, ktorá má vplyv na vznik, alebo pretrvávanie problému.

Príležitosť na rozvoj predstavuje podnety, potenciál a zdroje vonkajšieho prostredia, ktoré je možné využiť pre rozvoj, alebo pre riešenie problémov.

Problém - negatívny stav veci či záležitosti, resp. prekážka v ceste za uskutočnením cieľa, či vízie.

Problémová analýza – štruktúrované skúmanie negatívnych faktorov identifikovaného problému za účelom stanovenia príčin a následkov.

Profil obce je kvantitatívny a kvalitatívny popis daností, stavu, potrieb a východísk obce. Predstavuje tzv. „snímku“ obce k danému obdobiu a jeho hlavným účelom je priniesť komplexný obraz o súčasnom stave obce.

Rozvoj je proces pozitívnej zmeny v čase a v priestore.

Rozvoj územia je proces zmeny v čase a priestore, ktorý možno chápať ako ekonomicko-sociálne procesy prebiehajúce v prírodno-spoločenskom prostredí daného územia. Tieto procesy by mali využívať a rešpektovať podmienky a zvláštnosti prostredia.

Strategické plánovanie je súbor postupov a nástrojov na prijímanie účinných rozhodnutí, ktoré povedú k splneniu stanovených cieľov. Proces strategického plánovania je určený na to, aby pomohol spoločne znášať zodpovednosť za budúcnosť, budovať konsenzus o budúcnosti a navrhovať stratégie napredovania.

SWOT analýza obce je založená na charakteristike jeho vlastných vnútorných silných a slabých stránkach a príležitostiach a hrozbách prichádzajúcich predovšetkým z vonkajšieho prostredia. Slúži pre prípravu realistických programov či projektov.

Trvalo udržateľný rozvoj – rozvoj (v oblasti záujmu), ktorý zachováva alebo nastoľuje princípy udržateľnosti (súladi ekonomických a sociálnych aktivít pri súčasnom zachovaní kvality prírodného a životného prostredia).

Ukazovateľ/Indikátor je nástroj, pomocou ktorého je možné monitorovať priebeh procesu (programu, projektu), či zmerať dosiahnutie cieľa (existujú kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele).

Vízia obce je predstava o budúcnosti, ktorá odráža reálny želaný stav tých, ktorí sa na jej tvorbe podieľajú.

Výsledok je kvalitatívna zmena v rozvojovom procese, ku ktorému realizácia vytýčených aktivít alebo projektov prispieva (napr. zvýšenie environmentálneho uvedomenia ľudí, zvýšená návštevnosť obce, zlepšené podmienky pre šport pre všetkých v obci a pod.). Cieľ je vlastne plánovaný výsledok.

Výstup je konkrétny (hmatateľný) produkt, ktorý vzniká naplnením aktivity, počas programu/projektu, resp. na jeho konci (napr. postavená budova, zrekonštruované námestie, revitalizovaný park, uskutočnené podujatie a pod.).